

ŽMM od roku 1972 – 2021

Presne pred 50. rokmi sa v hlavách skupinky mladých chlapcov zrodil nápad. Ako nadšenci športu chodili po bývalom Česko-Slovensku po bežeckých súťažiach. No paradoxom bolo, že práve na ich rodnej Orave nič podobné neexistovalo. Preto sa rozhodli zorganizovať prvé bežecké preteky práve u nás v Žaškove. Nápad bežať priamo cez Dierovú bol „ušitý“ vyslovene schválne, kedy sa bežalo po lesnej ceste, ktorá bola pre bežcov priaznivejšia. Hoci sa bežalo cez les a bez obecnstva, nikomu to neprekážalo. O to vrúcnejšie bežcov potom vítali v dedine. Medzi divákmi boli všetci - starí, mladí, domáci aj cudzí. Pozrieť sa prišli aj staré 70-ročné babičky.

2.júla 1972 sa podarilo zorganizovať prvý ročník Žaškovského maratónu. Chlapci nemali žiadne skúsenosti s pozývaním pretekárov. Akurát v tom čase sa z vojny vrátil Milan Lomáz. Ako to bolo vtedy normálne, všetci si mysleli, že kto sa vráti z vojny, má vynikajúcu kondičku ☺ Spolu bežalo 13 pretekárov. Neexistovalo žiadne rozdelenie kategórií, šestnásť ročný chlapci bežali medzi mužmi. Bežci sa nedelili na dobrých a zlých, všetci zúčastnení boli radi, že sa podarilo nejakých bežcov získať. Každý z pretekárov dostal v cieľi odmenu v podobe minerálky, či išlo o prvého či posledného bežca. Pri organizovaní druhého ročníka sa už podarilo pritiahnúť bežcov z celého Slovenska, ale naši organizátori (členovia SZM – socialistický zväz mládeže , v dnešnom vnímaní ich môžeme definovať ako tínedžeri vo veku 15-18 rokov) im museli zaplatiť minimálne cestu z bydliska.

Každým ďalším zorganizovaným ročníkom pribúdali nové poznatky, skúsenosti, vznikalo vždy niečo nové. Či už išlo o rozširovanie bežeckých kategórií, alebo rôzne sprievodné akcie ako prevezenie na poníkoch, hod kyjakom (ktorý sa zachoval dodnes), preteky dvojíc vo vreci, preťahovanie lanom. Prvá žena, ktorá sa pretekov zúčastnila bola Eva Rajnohová, 4.ročník pretekov. Tým otvorila dvere ženskému osadeniu pretekárov. Druhou ženou bola v roku 1977 na 6. ročníku pretekárka z Ružomberka. Zatiaľ sa behalo len v jednej kategórii. K rozširovaniu kategórií prišlo až počas 8. ročníka. Tu sa kategórie začali deliť na mužov a ženy a tiež vznikli žiacke kategórie. Záujem či už o beh alebo podporu bežcov sa z roka na rok zvyšoval a pretek sa tešil veľkej pozornosti. Ako si spomína jeden zo zakladateľov ŽMM Jaroslav Chmara, ľudia chodili kvôli vynikajúcej rodinnej atmosfére na pretekoch, tanečnej zábave organizovanej po pretekoch a samozrejme pre pekné „baby“, ktoré boli a aj sú v Žaškove.

Trať Žaškov – Párnica - Dierová – Valentkovo – Žaškov sa behala celých 39 rokov. Na tejto trati vznikol celkový traťový rekord o ktorý sa postaral na 10. ročníku pretekov Martin Vrabel (bývalý ČSR pretekár, 8-násobný majster Slovenska v behu na 10 km). Do cieľa dobehol v čase 40:54 min. Kvôli nevyhovujúcej situácii hojdacej lavice v oblasti Dierová, sa muselo pri organizovaní 40. ročníka pristúpiť k zmene trate a tak vznikla nová trať a to ulicami Žaškova, v dĺžke 10,5 km. 40. ročník sa tešil pomerne veľkému záujmu pretekárov a tu vznikol rekord skrátenej trate (trate ulicami Žaškova) – László Tóth – Benedek team Maďarsko s časom 31:47 min. Traťový rekord v kategórii žien si nesie Zita Káczer – Benedek team Maďarsko s časom 40:27.

Ako povedal „hlas Žaškovského minimaratónu“ – Ján Furinda, vďaka nápadu mladých chlapcov milujúcich šport, vzniklo podujatie, ktoré momentálne patrí medzi jedno

z najstarších bežeckých podujatí na Slovensku, svojou atmosférou je označované ako „malá olympiáda“ a priateľstvá, ktoré vznikli či už pri organizovaní, alebo medzi pretekármi, pretrvali celých 50 rokov a trvajú dodnes.

Každoročne sa k nám vracajú pretekári, ktorí u nás začínali. Hoci nie všetci sa môžu pretekov aktívne zúčastniť, radi sa prichádzajú pozrieť na známe miesta a podporiť novú generáciu bežcov.